

SOPOT on Puolan Riviera

28.2.2024 14.00

Gdanskin ja Gdynian satamakaupunkien välissä sijaitseva 40 000 asukkaan Sopot jää kartalla isosiskojensa varjoon, mutta rentoa lomatusunelmaa hakevalle se on helmi.

TEKSTI JA KUVAT: NETTA SAURI

Kesäkuukausina kylpyläkaupungissa tuntee olevansa kuin Välimerellä, paitsi että ympärillä soriseva kieli on eri, eivätkä lämpöasteet nouse sietämättömiksi. Pitkä hiekkaranta, puistot, kansainvälisyys ja ravintolatarjonta tekevät Sopotista vaihtoehdon niille, jotka etsivät Rivieran tunnelmaa lähempää ja edullisemmin. Sopotin historia on yhtä värikäs kuin Gdanskin, joka on kuulunut milloin Saksalle, milloin Puolalle ja milloin ollut vapaan kaupungin asemassa. Ensimmäiset viralliset maininnat Sopotista löytyvät vuodelta 1283, jolloin se oli pieni kalastajakylä. Paikkakunnan profiili kohosi 1500-luvun jälkipuoliskolla, kun Gdanskin yläluokka alkoi rakentaa sinne kesäasuntoja. Puolan ensimmäisen jaon yhteydessä vuonna 1772 Sopot, saksaksi Zoppot, siirtyi Preussille.

Kylpyläkaupunkina Sopot syntyi vuonna 1823, jolloin Napoleonin armeijassa palvelleet ja sittemmin Zoppotiin asettunut ranskalaislääkäri **Jean Georges Haffner** pystytti ensimmäiset kylpylärakennukset. Mies rakennutti myös laiturin, puolaksi Molo, ja kirjoitti tarkat kylpemisohjeet merivesihoitoihin hakeutuville. Seebadeort Zoppot bei Danzig alkoi houkutella turisteja etenkin vuonna 1870 saadun rautatieyhteyden jälkeen. Gdanskilaisten lisäksi kultaisilla hiekkarannoilla kävi yläluokkaa Varsovasta, Berliinistä ja nykyisen Kaliningradin alueelta. Zoppotissa oli myös Saksan keisari Vilhem II:n kesäasunto, joka toimii nykyään Maryla-nimisenä hotellina. 1800-luvun lopussa perustetut tennisklubi ja ravirata ovat yhä toiminnassa. Kaupunkioikeudet Zoppot sai vuonna 1901, ja kahdeksan vuotta myöhemmin luonnon helmaan rakennettu ainutlaatuinen Waldoper

eli Metsäooppera kasvatti kylpyläkaupungin mainetta kulttuurikohteena.

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen yhä pitkälti saksankielinen Zoppot päätyi osaksi Gdanskin vapaata kaupunkia, saksaksi Freie Stadt Danzig. Alue oli Kansainliiton suojeluksessa eikä kuulunut kenellekään – ei sodan hävinneelle Saksalle, muttei myöskään vasta itsenäistyneelle Puolalle, joka ryhtyi vastapainosi kehittämään ainoaa merenrantakaupunkiaan Gdyniaa. Iloinen 1920-luku oli vaurasta kasvun aikaa: merenrantaan kohosi kasino, ja sen myötä näyttävä Grand Hotel, jossa nähtiin **Marlene Dietrichin** kaltaisia kuuluisuuksia. Puulaituri venyi nykyiseen mittaan eli 511,5 metriin.

Adolf Hitlerin valtaannousu jännitti tunnelmia 1930-luvun Euroopassa. Syyskuun ensimmäisenä päivänä vuonna 1939 Saksa aloitti toisen maailmansodan hyökkäämällä Danzigiin. Zoppot liitettiin kolmanteen valtakuntaan, ja se toimi sodan aikana sotilaiden virkistätymispaikkana. Kun Hitler kävi kaupungissa, hän majoittui luonnollisesti Grand Hoteliin.

Tuulen suunta vaihtui maaliskuussa 1945 Berliiniä kohti kiiruhtaneen puna-armeijan pyyhkäistessä yli Puolan pohjoisrannikon. Vaikka Sopot menetti taisteluiden tohinassa kymmenen prosenttia rakennuskannastaan, määrä oli varsin pieni verrattuna lähes täysin tuhoutuneeseen Gdanskiin. Saksalaisväestö pakeni tai häädettiin. Sodan jälkeen Sopot liitettiin Potsdamin sopimuksen perusteella Puolaan ja asutettiin itäpuolalaisilla, jotka joutuivat rajojen siirryttyä väistymään Neuvostoliiton alta.

Kommunismin aikaan Sopot profiloitui ennen kaikkea taiteiden kaupunkina, ja nousi jopa kansainväliseen maineeseen vuodesta 1961 pidettyjen laulujuhliensa myötä. Matkailu ei ollut yhtä vilkasta kuin sotien välisenä aikana, mutta lääketiede kehittyi, ja Sopotin mineraalipitoisiin vesiin tultiin hoidattamaan reumatismia ja naistentauteja.

1990-luvulla Berliinin muurin ja Eurooppaa jakaneen rautaesiripun kaaduttua lomakohde heräsi uuteen loistoon ja sai takaisin virallisen asemansa kylpyläkaupunkina. Tänä päivänä virkeä ja siisti Sopot on Puolan kesäkaupunki numero yksi. Meri ja 4,5 kilometriä pitkä hienohiekkainen ranta houkuttelevat matkailijoita niin kotimaasta kuin ulkomailta, etenkin Saksasta ja Pohjoismaista. Kolmoiskaupungin eli Gdanskin, Gdynian ja Sopotin nuorisolle viimeksimainittu edustaa vilkasta yöelämää ja hyviä menopaikkoja. Vihreä ja kulturelli kaupunki, joka tarjoaa asukkailleen monipuoliset harrastusmahdollisuudet surffauksesta lasketteluun, tunnetaan myös muuta maata korkeammasta elintasostaan. Sopotilla onkin aina ollut hieman elitistinen maine.

Sopotiin pääsee Gdanskista ja Gdyniasta paikallisjunalla noin 20 minuutissa, joten najmniejsze z wielkich miast eli "suurista kaupungeista pienin" on kätevä päiväretkikohde. Hiekkarannan ja vihreiden rinteiden väliin kompaktisti puristuva keskimääräinen sisar tulee nopeasti tutuksi.

Mitä Sopotissa sitten kannattaa nähdä ja tehdä, jos aikaa on vain muutama tunti? Kaupungin sydän löytyy luonnollisesti veden ääreltä, etenkin kohdasta, jossa puulaituri Molo kurottaa kohti Itämeriä. Kesäpäivinä ranta täyttyy aurinkoa ottavista tai lentopalloa pelaavista lomailijoista, perheistä, rakastavaisista, purjeveneitä tuijottavista haaveilijoista, paljain jaloin kävelevistä nunnista – kaikenlaisista ihmisistä.

Lukuisat hiekalle pystytetyt baarit ovat etenkin kaveriporukoiden mieleen. Liikunnasta pitävät käyskentelevät merta reunustavilla teillä, rullaluistelevat tai vuokraavat polkupyörän. Ylellisyyttä arvostava suuntaa Molon kupeessa kohoavaan majesteettiseen Grand Hoteliin, jonka puutarha ja suihkulähteet tarjoavat ohikulkijoille ilmaista silmänruokaa. Historiallisen hotellin asemaa rannan kiistattomana kuningattarena ei uhmaa edes sen viereen noussut Sheraton.

Kaupungin vilkkain ja eloisin paikka on kävelykatu Bohaterów Monte Cassino, joka on suoraa jatkumoa Mololle. Hieman poikkeuksellinen nimi "Monte Cassinon sankarit" viittaa puolalaissotilaiden toisen maailmansodan aikana Italiassa käymään taisteluun. Monciak pursuaa ravintoloita, kahviloita, katutaiteilijoita sekä vohveleita tai jäätelöä syövää kansaa. Matkailuneuvonta löytyy kadun merenpuoleisessa päässä sijaitsevalta aukiolta. Samassa rakennuksessa voi maistella paikallisia mineraalivesiä.

Jos aikaa on enemmän, kannattaa eksyä rauhallisemmille sivukaduille, joilta löytyy huiloita puutarhoineen. Jugendtyylisissä rakennuksissa on kiinnostavia yksityiskohtia, torneja ja koristeellisia parvekkeita. Vaikka Sopotin symboli on lokki, viehättävillä kujilla vilahtelee myös silmiinpistävä määrä kissoja. Luontoon kaipaava suuntaa puistoihin ja viheralueille, jotka kattavat yli puolet kaupungin pinta-alasta. Kohteeksi voi ottaa esimerkiksi metsäisessä rinteessä sijaitsevan Opera Leśnan tai Gdynian puolelta löytyvän romanttisen kallionkielekkeen Klif Orlovskin. Sopotin ravintolatarjonta on todella monipuolinen. Melkein kaikilla ruokalistoilla komeilee kala, ja merinäköalan saa usein kaupan

Ranskalaislääkärin rakennuttama laituri vetää väkeä.

Lukuisat kahvilat kutsuvat kurkistamaan sisään.

Näkymä läheltä Metsäoopperaa.

päälle. Rantapaikoista mainittakoon suosittu kalaravintola Bar Przysań, joka toimi vielä 1990-luvun alussa julkisena käymälänä, sekä ilmavuudellaan ihastuttava Zatoka Sztuki.

Suloisten kahviloiden kohdalla iskee niin ikään runsaudenpula, ja monien paikkojen persoonallinen sisustus todistaa omalla kotoisalla tavallaan kaupungin taiteellisuudesta. Kakuista on vaikea valita herkullisin. On palattava joskus takaisin.

Sopotissa yöpyville löytyy vaihtoehtoja viiden tähden hotelleista leirintäalueeseen. Nostalgian ja huokeiden hintojen ystäville sopivat Marylan ja Edenin kaltaiset vanhat huvilat, joissa yöpyi sata vuotta sitten aristokratiaa, mutta jotka ovat nyt edullisia kahden tähden hotelleja. Kylpyläkaupungissa on luonnollisesti myös hyvätasoisia spa-hotelleja, kuten Mera ja Haffner. Vaikka Sopot on puolalaisittain hieman kallis, on hintataso suomalaiselle kohtuullinen.

Lohdutuksen sana niille, jotka jäävät kaikesta huolimatta kaipaamaan aitoa Välimeren tunnelmaa: Sopot on aina vetänyt puoleensa ulkomaalaisia yrittäjiä, ja muun muassa Tesoro-nimisestä ravintolasta saa aitoa italialaisruokaa, jopa italian kielellä tarjoiltuna. Monciakilla sijaitseva maineikas Cyrano et Roxane edustaa puolestaan Etelä-Ranskaa, ja Grand Hotelin Le Barissa voi vetäytyä samppanja- ja kaviaarinurkkaukseen.

Eikä hätää, jos loma ilman gelaton tuntua kielen päässä ei tunnu lomalta: ydinkeskustan aukiolta löytyy italialaismiehen 50-luvulla perustama jäätelöbaari Milano de Marco. Sopot saattaa kartalla kuulua Puolalle, mutta perusuonteeltaan se on aina ollut kansainvälinen.

FAKTAT SOPOT

Sijainti: Pommerin voivodikunnassa Pohjois-Puolassa, Gdanskin ja Gdynian välissä Gdanskinlahden rannalla

Asukkaita: 40 000 (Kolmoiskaupungin alueella noin miljoona)

Aikaero Suomeen: -1 tunti

Kieli: Puola. Kaikki paikalliset eivät osaa englantia, mutta kielitaitoisemmat auttavat mielellään. Myös saksalla tai venäjällä saattaa pärjätä.

Lähin lentoasema: Gdańsk Lech Wałęsan kansainvälinen lentoasema. 15 kilometrin taksimatka Sopotiin maksaa noin 50 Puolan zlotya eli reilut kymmenen euroa. Vaihtoehtoisesti voi ottaa bussin numero 122, joka tuo suoraan Sopotin keskustaan, keskeisin pysäkki on Grand Hotel. Matka kestää noin 40 minuuttia ja maksaa alle euron.

SKM-asemat: Sopotissa on kolme paikallisjuna-asemaa: kaupungin keskustan asema, kaupungin eteläpuolella lähellä ravirataa Sopot Wyścigi ja pohjoispuolella lähellä Gdyniaa ja Aquaparkia Kamienny Potok. Junat ovat keltasinisiä. Kertalippu Gdanskista tai Gdyniasta Sopotiin maksaa hieman alle euron ja on leimattava ennen junaan nousua.

Juomavesi: Hanaveden juominen ei ole suositeltavaa. Kaupoissa on hyvä valikoima edullisia juomavesiä. Gazowana tulee kuplilla, niegazowana ilman.

Nähtävyydet: Euroopan pisin puulaituri Molo (511,5 m), hiekkaranta ja Grand Hotel, kävelykatu Bohaterów Monte Cassino eli "Monciak" ja Metsäooppera

Hyvä tietää: Dzień dobry = hyvää päivää, dziękuję = kiitos, proszę = olkaa hyvä, do widzenia = näkemiin, tak = kyllä, nie = ei

Shoppailijoille: Lähin suuri kauppakeskus on Gdynian puolella hyvätasoinen Klif.

www.visit.sopot.pl

Suloinen koti.

Grand Hotelin yhteydessä on kaunis puutarha.

Saksan keisarin kesäasunto vuodelta 1914.
Rakennus toimii nykyään hotellina.

Puolassa osataan herkutella.

Puulaituri hiljenee syyskuussa.

Sivukaduilta löytyy mielenkiintoisia rakennuksia.